

Lån mv. til skandinavisk mor- eller søsterselskap

Et spørsmål som ofte reiser seg i praksis, er om et norsk selskap kan yte lån til mor- eller søsterselskap i Sverige eller Danmark, herunder om det såkalte konsernunntaket kommer til anvendelse slik at det kan ytes lån mv. uavhengig av begrensningene i § 8–7.

Artikkelen er forfattet av:

Advokat/Partner
Kjell Richard Manskow
Advokatfirmaet Pricewaterhouse-
Coopers

Advokat/partner
Sverre Sandvik
Wiersholm

Innledning og problemstilling

Aksjeloven (asl.) § 8–7 begrenser aksjeselskapers adgang til å yte kreditt og stille sikkerhet til fordel for sine aksjonærer og deres nærstående. Det gjøres imidlertid unntak for lån mv. til fordel for mor- og søsterselskap (konsernunntaket). Konsernunntaket gjelder også dersom mor- og søsterselskap er hjemmehørende i stater som er part i EØS-avtalen, men da betinget av at det utenlandske selskapet er undergitt begrensninger minst tilsvarende de som fremgår av asl. §§ 8–7 til § 8–9, jf. § 1–4.

Denne fremstillingen tar sikte på å belyse nevnte problemstilling. I det følgende vil det redegjøres for de norske reglene, og deretter vil de relevante svenske og danske reglene gjennomgås. Avslutningsvis gjøres det en vurdering av om disse lands regler tilfredsstillende vilkårene i asl. § 1–4, dvs. om de kan sies å tilsvare eller være strengere enn de norske reglene om lån mv. til aksjonærer. Hvis dette spørsmålet kan besvares bekreftende, vil konsekvensen være at mor- og søsterselskap fra Danmark og Sverige omfattes av konsernunntaket.

Hvis det ytes kreditt mv. i strid med asl. § 8–7, er disposisjonen ugyldig etter asl. 8–11, og midler som er ytt, skal tilbakeføres. De personer som på selskapets vegne har godkjent en disposisjon i strid med asl. § 8–7, risikerer personlig ansvar for tilba-

keføring av midlene etter asl. § 8–11. Disposisjoner i strid med asl. § 8–7 kan derfor få meget alvorlige konsekvenser.

Reglens bakgrunn og forholdet til EØS-retten

Etter aksjeloven av 1976 var det opprinnelig kun adgang til å yte kreditt og stille sikkerhet til fordel for norske mor- og søsterselskaper.

I 1995 ble adgangen utvidet til å omfatte mor- og søsterselskaper hjemmehørende i de nordiske landene.¹ Endringen ble begrunnet med at de generelle betenkelighetene ved kreditt og sikkerhetsstilling til utenlandske konsernselskap ikke gjør seg gjeldende overfor skandinaviske mor- og datterselskaper, bl.a. sett hen til den nordiske konkurskonvensjonen som mulig- gjør omstøtelse i disse jurisdiksjonene i større grad enn andre.²

I 1998 ble imidlertid den norske aksjelovgivningingen på dette punktet ansett å være i strid med EØS-avtalen av ESA.³ ESA mente at Norge forskjellsbehandlet morselskaper i de nordiske landene og morselskaper hjemmehørende i øvrige EØS-land. I ESAs uttalelse ble det pekt på at norske lånebegrensninger diskriminerte på bakgrunn av nasjonalitet og var i strid med reglene om fri kapitalbevegelse.⁴ Dette foranlediget en endring av lovverket hvoretter norske selskaper nå kan yte kreditt eller stille sikkerhet til fordel for mor- og søsterselskaper hjemmehørende i EØS-land uavhengig av begrensningene som fremgår av § 8–7. Dette såfremt disse selskapene er underlagt tilsvarende regler som de norske eller strengere.⁵ Etter lovendringen tok ESA spørsmålet opp til ny vurdering, og konkl-

derter da med at aksjelovgivningingen på dette punktet var i samsvar med Norges forpliktelser etter EØS-avtalen.⁶

Gravir peker i en artikkel fra 2001⁷ på at de fleste EØS-landene ikke har tilsvarende eller strengere regler enn Norge. En komparativ undersøkelse av rettsstilstanden i en rekke EØS-land viste at det antageligvis kun var de nordiske landene og Frankrike som hadde strenge nok regler på dette området. Lovendringen medførte altså liten realitetsendring på det tidspunktet den skjedde. Til tross for ESAs vurdering, er vi av den oppfatning at det fremdeles kan reises spørsmål om reglene er diskriminerende.⁸ Rettsstilstanden før lovendringen var ikke forenlig med reglene om fri kapitalbevegelse, og restriksjonene på kapitalbevegelse ble i realiteten marginalt endret ved lovendringen. Diskrimineringsforbudet i EØS-avtalen art. 4, jf. art. 31 og 34 er som kjent ikke bare ment å ramme den åpenbare diskriminering, men også den skjulte eller indirekte diskriminering som benytter andre kriterier enn nasjonalitet, men som i praksis fører til samme resultat.⁹

Begrensninger i selskapers adgang til å yte kreditt og stille sikkerhet etter norsk rett

Etter asl. § 1–4 må utenlandske konsernselskap være underlagt lovgivning som er tilsvarende eller strengere enn reglene i asl. §§ 8–7 til 8–9 for at norske selskap skal kunne yte kreditt eller stille sikkerhet til fordel for disse. Som bakgrunnsteppes vil derfor disse begrensningene gjennomgås under.

Begrensningene i asl. §§ 8–7 og 8–9 rammer en nærmere avgrenset personkrets

6 EFTA Surveillance Authority Annual Report 2000 s. 50. Spørsmålet er ikke vurdert av ESA etter dette.

7 Gravir, Gaute S., «De norske aksjelovens regler om kreditt og sikkerhet til utenlandske mor- og søsterselskap», *Revisjon og Regnskap*, 2001 s.145.

8 Hvorvidt EØS-land utenom de skandinaviske pr. i dag oppfyller de norske kravene er ikke vurdert.

9 Ole Gjems-Onstad, *EØS-rett*, 2. utgave s. 47.

1 Endret ved lov av 22. desember 1995 nr. 80.

2 Ot.prp. nr. 4 (1995–1996) s. 13–16.

3 EFTA Surveillance Authority.

4 EFTA Surveillance Authority Annual Report 1999 s. 61 og Press Release av 17. desember 1998.

5 Lov av 2. juli 1999 nr. 59.

– selskapets aksjonærer, styremedlemmer, daglig leder og medlem av bedriftsforsamlingen, inkludert deres nærstående. Forbudet rammer også aksje- eller andelseier i selskap i samme konsern og dennes nærstående. Et unntak på nærmere angitte vilkår gjelder for aksjonærer som er ansatte i selskapet, jf. asl. § 8–8.

Adgangen til å yte kreditt eller stille sikkerhet overfor nevnte personkrets er begrenset til det beløpet selskapet kan utdele som utbytte etter asl. § 8–1.¹⁰

Etter asl. § 8–7 er det videre et vilkår om betryggende sikkerhet for kravet på tilbakebetaling. Etter bestemmelsen må det stilles særskilt sikkerhet i form av garanti, pant eller lignende.¹¹ Denne må være betryggende både i rettslig og økonomisk forstand. Det må med andre ord foretas en vurdering av om rettsvern foreligger, hvorvidt sikkerheten er uomstøtelig ved konkurs og ikke minst de reelle dekningsutsiktene.

Loven stiller m.a.o. strenge vilkår for adgangen til å yte kreditt eller stille sikkerhet til den ovennevnte krets. Formålet er å verne selskapskreditorene mot tapping av selskapets midler.¹² Et lån eller en sikkerhetsstillelse innebærer i seg selv ingen utdeling, men er av lovgiver likevel ansett å representere en fare for omgåelse av utdelingsreglene. Særlig er lån til fordel for den ovennevnte krets vurdert som betenkelig.¹³ Kravet om betryggende sikkerhet innebærer reelt sett at betingelsene for kredittytelser til aksjonærer mv. er strengere enn vilkårene for utdeling av utbytte.

Begrensningene gjelder imidlertid ikke kreditt og sikkerhetsstillelse til fordel for norske konsernselskaper, jf. asl. § 8–7 tredje ledd nr. 2. Mellom selskaper i samme konsern er ikke behovet for beskyttelse av selskapskapitalen blitt ansett å være like tungtveiende. Dette har vært begrunnet med at konsern må betraktes som en økonomisk enhet hvor lån mv. som utgangspunkt er forretningsmessig begrunnet.¹⁴ Hvor treffende denne

begrunnelsen er, kan diskuteres. Det er imidlertid ingen tvil om at det er et stort praktisk behov for en videre adgang til å yte kreditt innad i konserner enn det som følger av hovedregelen i asl. § 8–7.

Vilkårene må vurderes på tidspunktet for disposisjonen. En senere endring, f.eks. i det långivende selskaps utbyttegrunnlag, påvirker ikke vurderingen av lovligheten etter asl. § 8–7.¹⁵

Selskapers adgang til å yte kreditt og stille sikkerhet i de øvrige skandinaviske landene¹⁶

Lånebegrensningene etter dansk rett¹⁷

Etter dansk rett kan selskaper ikke yte lån eller stille sikkerhet¹⁸ til fordel for selskapets eller dets morselskaps aksjonærer, styremedlemmer og daglig leder. Det samme gjelder nærstående¹⁹ til disse. Forbudet gjelder uavhengig av selskapets finansielle situasjon. Dog gjøres det unntak for lån hvis dette skjer som ledd i selskapets alminnelige drift, m.a.o. ikke ulikt hva som følger av asl. § 8–7 tredje ledd nr. 1.

Et søsterselskap anses ikke å være nærstående etter lovens regler, og for morselskap er det et lovbestemt unntak. Det foreligger følgelig ingen særskilte lånebegrensninger overfor søster- eller morselskap etter dansk aksjelovgivning. Med morselskap forstås et dansk ApS og A/S, P/S, eller tilsvarende selskapsform²⁰ samt tilsvarende selskap hjemmehørende innen EØS og OECDs klasse 0- og 1-land.²¹ Danske regler oppstiller ikke særskilte krav til lovgivningen i staten hvor morselskap er hjemmehørende.

De danske forarbeidene presiserer imidlertid at lån til konsernselskap må være forsvarlig, både hva angår kredittrisiko, avkastning og øvrige vilkår. Det er långivende selskaps oppgave å forsikre seg om at lånet

er forsvarlig, herunder foreta en tilfredsstillende kredittvurdering av det andre selskapet. Et uforsvarlig lån kan medføre erstatnings- og eventuelt straffeansvar for ledelsen i det långivende selskapet. Lånets forsvarlighet skal også vurderes av revisor i forbindelse med den årlige revisjonen.²²

Lånebegrensningene etter svensk rett

Svensk selskapslovgivning begrenser adgangen til å yte kreditt og stille sikkerhet til aksjonær, styremedlem og daglig leder i selskapet og selskap i samme konsern.

Lånebegrensningen²³ gjelder også nærstående til den ovennevnte kretsen, i det vesentlige avgrenset på samme måte som etter norsk rett. Forbudet gjelder uavhengig av selskapets finansielle situasjon.

Begrensningen rammer ikke kreditt og sikkerhetsstillelse til selskap i samme konsern såfremt morselskapet er et svensk selskap eller selskap hjemmehørende innen EØS. Den svenske aksjebolagslagen 21:5 ble endret på dette punktet i 2006. Før lovendringen var kun svenske morselskap unntatt fra forbudet etter svensk aksjelov. Det fremgår av de svenske forarbeidene at lovendringen skyldes EU-rettens diskrimineringsforbud.²⁴

Det oppstilles ikke konkrete vilkår for å yte lån eller stille sikkerhet for et utenlandsk selskap innen EØS, men slike disposisjoner må være i samsvar med de generelle svenske kapitalbeskyttelsesreglene. Vi går ikke i detalj inn på disse, men nevner at flere forhold under svensk rett kan medføre at et lån anses som en ulovlig verdi-overføring, f.eks. lån til ikke-betalingsdyktige personer. Selskapet må derfor vurdere lovligheten av et lån i forhold til kapitalbeskyttelsesreglene, herunder om lånet eller sikkerhetsstillelsen er markedsmessig.

Et brudd på låneforbudet eller kapitalbeskyttelsesreglene kan medføre både straffe- og erstatningsansvar.

Er morselskapet hjemmehørende utenfor EØS, kan et svensk selskap ikke yte kreditt eller stille sikkerhet verken til dette eller til

10 Det er usikkert hvorvidt henvisningen til § 8–1 også omfatter bestemmelsens annet ledd. Etter bestemmelsens annet ledd kan utbytte ikke utdeles dersom egenkapitalen etter balansen er mindre enn ti % av balansesummen, uten å følge reglene om kreditorvarsel i asl. §§ 12–4 og 12–6. Etter vår oppfatning taler de beste grunner for at aksjeselskap kan yte kreditt og stille sikkerhet uten å ta hensyn til ti-prosentgrensen eller kreditorvarslingsreglene som fremgår av § 8–1 annet ledd. Spørsmålet er behandlet av Manskow og Nedregotten, «Aksjonærårlan og beløpsramme», *Revisjon og Regnskap*, 4. utgave 2009.

11 Andenæs s. 477 og Aarbakke mfl. s. 619.

12 Ot. prp. nr. 65 (1998–99) s. 28.

13 Andenæs side 473.

14 Ot. prp. 19 (1974–75) s. 192.

15 Ot. prp. nr. 36 (1993–94) Kap. VI pkt. 4.4 s.65. Etter tidligere aksjelov § 12–10 måtte vilkårene være oppfylt til enhver tid.

16 Informasjon om dansk og svensk rett er innhentet fra svensk og dansk lovttekst, forarbeider og praktiserende advokater.

17 Fremstilling baseres på ny selskapslov; Lov nr. 470 af 12. juni 2009 om aktie- og anpartsselskaber. Loven trådte delvis i kraft 1. mars 2010. På grunn av tekniske vanskeligheter er ikrafttredelsen av loven i sin helhet utsatt.

18 Utlånsadgangen begrenses ytterligere av danske minoritetsbeskyttelsesregler. Vi går ikke her nærmere inn på omfanget av disse.

19 Nærstående omfatter personer knyttet til de nevnte personer ved ekteskap, slektskap i rett opp- eller nedadstigende linje, eller som på annen måte står person i nevnte krets særlig nær.

20 Tilsvarende hhv. norsk aksje-, allmennaksje-, eller kommandittselskap.

21 Dvs. Australia, Canada, Japan, Sør-Korea, New Zealand, Singapore, Sveits, USA, Hong Kong og Taiwan, m.a.o. hvor landrisikoen er vurdert som lav. Listen med godkjente land hvor morselskap kan motta aksjonærårlan er ikke offentliggjort p.t., men ventes før sommeren 2010.

22 Lovforslag nr. L 170 «Forslag til Lov om aktie- og anpartsselskaber (selskapsloven)», fremsat den 25. mars 2009, side 260–262. Nærmere retningslinjer for revisors vurderinger fremgår av Bekentgjørelse nr. 668 af 26. juni 2008.

23 Begrensningene gjelder ikke hvor aksjeeier og dets nærstående eier mindre enn 1 % av selskapets aksjekapital. Lån til ansatte er også unntatt fra lånebegrensningene på nærmere angitte vilkår.

24 Forarbeid til Aktiebolagsloven, Prop. 2004/05:85.

Selskapsrett

morselskapets søsterselskap, selv om dette er hjemmehørende innenfor EØS.

Sammenligning

Sammenligning med danske regler

Personkretsen som omfattes av lånebegrensningene er i det vesentlige lik etter dansk og norsk rett.

Begge lands rett begrenser adgangen overfor selskapets aksjonærer, styremedlemmer og daglig leder samt nærstående av disse.

Dansk rett skiller seg imidlertid fra norsk rett på to punkter. Etter dansk rett er lån til den ovennevnte krets som hovedregel forbudt, mens norske selskaper kan yte lån såfremt visse vilkår er oppfylt. På dette punkt er dansk rett strengere enn norsk rett.

Rekkevidden av konsernunntaket er imidlertid noe ulik. Danske regler gir konsernunntaket et større virkeområde ved å tillate lån til morselskap i EØS-land og OECD-land i klasse 0 og 1. Danske forarbeider presiserer imidlertid at disposisjonen må være forsvarlig hva angår kredittrisiko, avkastning og øvrige vilkår.²⁵

Selv om lånebegrensningene etter dansk rett på hovedregelnivå er strengere enn de norske reglene, medfører det danske konsernunntakets rekkevidde at norsk rett, hvis man kun ser på ordlyden isolert, fremstår noe strengere på dette området.

Sammenligning med svenske regler

De svenske reglene er også langt på vei sammenfallende med de norske reglene når det gjelder avgrensning av personkrets. I det vesentlige omfattes selskapets aksjonærer, styremedlemmer og daglig leder samt deres nærstående av lånebegrensningene.

I likhet med dansk rett er lån til de aktuelle personer forbudt. Selv om de svenske regler har unntak for lån til aksje-eier og dets nærstående når disse alene eller i fellesskap eier mindre enn 1 % av selskapets aksjekapital, går svensk rett etter vår oppfatning lenger enn norsk rett i å beskytte selskapskapitalen på dette punkt.

Svensk rett gjør også unntak fra begrensningene ved lån til mor- og søsterselskap. Ettersom svenske selskaper kan låne uten begrensninger til konsernselskaper hjemmehørende innenfor EØS, medfører konsernunntaket at de svenske begrensningene

på dette området – hvis man kun sammenligner ordlyden isolert – fremstår noe mindre strenge enn de norske reglene.

Vurdering

Adgangen til å låne til dansk mor- eller søsterselskap

Vurderingens utgangspunkt er etter asl. § 1–4 annet ledd som nevnt om det utenlandske selskapet er «*undergitt lovgivning som tilsvarer eller er strengere enn reglene i §§ 8–7 til 8–9.*»

Konsernunntakets rekkevidde etter dansk rett medfører at danske regler må anses noe mindre strenge enn de norske reglene. Ordlyden i asl. § 1–4 kan derfor tyde på at låneadgangen er avskåret.

Forskjellen mellom norsk og dansk rett er imidlertid ikke særlig stor dersom man sammenligner med øvrige europeiske land. Generelt oppstiller reglene i de skandinaviske landene langt strengere begrensninger enn etter øvrig europeisk målestokk. Et forbud mot lån til selskapets aksjonærer er således uvanlig i de fleste europeiske land.²⁶

Dagens lovbestemmelse må etter vår oppfatning også ses i sammenheng med at den tidligere lovbestemmelse tillot lån til skandinavisk mor- og søsterselskap. Lovendringen var motivert av et ønske om å bringe norsk rett i samsvar med EØS-retten, og forarbeidene gir ikke holdepunkter for at hensikten var å begrense den allerede eksisterende låneadgangen til mor- og søsterselskap hjemmehørende i de øvrige skandinaviske landene.²⁷

Det fremgår videre av forarbeidene²⁸ at:

«Om reglene i vedkommende EØS-land har et virkeområde som ikke i detalj er i samsvar med de norske reglene, kan ikke være til hinder for at reglene kan anses «å tilsvare» de norske reglene.»

Det må altså foreligge et avvik av kvalifiserende art før lån til mor- og søsterselskap i et annet EØS-land er avskåret. I forhold til det konkrete vurderingstemaet presiseres det videre at:

«Ved vurderingen vil det først og fremst være aktuelt å legge vekt på om reglene som gjelder for det utenlandske morselskapet, ivaretar de hensyn som begrunner de norske begrensningene.»

Forarbeidene legger altså opp til en formålsrettet tolkning av regelen hvor den sentrale problemstillingen er om det konkrete lands rett i tilstrekkelig grad ivaretar de hensyn som begrunner begrensningene vi har i Norge.

Til dette kommer også at Lovavdelingen i tolkningsuttalelse av 15. juni 2001 har gitt uttrykk for at man i vurderingen må legge avgjørende vekt på faren for omgåelse av de norske lånereglene.²⁹

Det må etter dette være klart at ikke enhver forskjell i regelverket vil være egnet til å diskvalifisere mor- og søsterselskap i et annet EØS-land fra konsernunntaket; det må foretas en helhetlig vurdering av de forskjeller som foreligger i lys av formålet bak de norske reglene og behovet for å unngå omgåelser av disse.

Det er i denne sammenheng etter vår oppfatning et sentralt poeng at hovedregelen etter dansk rett er et forbud mot lån til selskapets og dets morselskaps aksjonærer, medlemmer av selskapets ledende organer og dermed likestilte rettssubjekter samt deres nærstående. Det er etter dansk rett ikke adgang til å benytte selskapets frie egenkapital til slike formål. På hovedregelnivå er dermed dansk rett strengere enn norsk rett.

Konsernunntakets rekkevidde etter dansk rett er noe videre enn de tilsvarende norske regler. Danske forarbeider presiserer imidlertid at lån til utenlandsk mor- eller søsterselskap må være forsvarlige. Forarbeidene gir anvisning på at ledelsen i långivende selskap skal foreta en totalvurdering av låneforholdet, basert på en forsvarlig kredittvurdering av morselskapet. Herunder må kredittrisiko, lånets avkastning samt øvrige lånevilkår vurderes nøye av långivende selskap. Lånets forsvarlighet skal også etterprøves av revisor. Låneadgangen er altså underlagt en rekke begrensninger, og disse begrensningene ivaretar etter vår oppfatning de hensyn som ligger bak de norske reglene. Forsvarlighetsvilkåret reduserer klart risikoen for omgåelser, noe som er et viktig poeng i forhold til nevnte tolkningsuttalelse fra lovavdelingen.

Det kan også sies å gi dårlig sammenheng med reglene om konsernkontoordning i asl. § 8–7 fjerde ledd å tolke konsernunntaket for strengt, all den tid norske og utenlandske selskaper kan delta i en kon-

²⁵ Lovforslag nr. L 170 «Forslag til Lov om aktie- og anpartsselskaber (selskabsloven)», fremsatt 25. mars 2009, side 260–262.

²⁶ Gravir, Gaute S., «De norske aksjelovens regler om kreditt og sikkerhet til utenlandske mor- og søsterselskap», Revisjon og Regnskap, 2001 s.145.

²⁷ Ot.prp. nr.65 (1998–99) s.14.

²⁸ Ot.prp. no. 65 (1998–99) s. 31.

²⁹ Lovavdelingens tolkningsuttalelse av 15.6.2001 JDLOV-2001–2870. Uttalelsen kom før de formelle endringene i dansk og svensk rett som utvider konsernunntakets rekkevidde.

sernkontoordning uten nevneverdige begrensninger. Konsernkontoordningen reflekterer nettopp behovet for hensiktsmessig utnyttelse av likviditet i konsern – avfødt av presumsjonen for at konserninterne disposisjoner er forretningsmessig velbegrunnet. Den nevnte presumsjon er i seg selv en viktig tolkningsfaktor. Selv om det i en konsernkontoordning er en forutsetning at midlene brukes i konsernets virksomhet, vil også en konsernkontoordning innebære risiko for at illojale disposisjoner foretatt av utenlandske konsernselskap får en negativ betydning for det norske datterselskapets selskapskapital.

Vi er ikke fremmed for synspunkt om at en utvidet låneadgang medfører økt risiko for tapping av långivende selskaps kapital, men det må ikke tapes av syne at konsernunntaket er begrunnet i ønske om å legge til rette for hensiktsmessig utnyttelse av likviditet i et konsern. «Illojale» disposisjoner med formål å tappe et selskap for midler vil uansett rammes av ulovfestede omgåelsesbetraktninger og medføre erstatnings- og straffeansvar for selskapets ledelse, jf. asl. §§ 17–1 og 19–1.

En streng tolkning av lånebegrensningene medfører også at restriksjonene på kapitalbevegelighet i realiteten er strengere enn tilfellet var før lovendringen ESA vurderte å være i strid med art. 40 og kapitaldirektivet. Det er derfor tvilsomt om en tolkning som begrenser den reelle kapitalbevegelighet i større grad enn tilfellet var før lovendringen, er forenlig med EØS-retten. Det fremstår også som problematisk om asl. § 1–4 skal tolkes så strengt at ingen andre EØS-stater kvalifiserer for konsernunntaket.

I tråd med presumsjonsprinsippet skal norske regler tolkes slik at de så vidt mulig gis et innhold som er forenlig med EØS-retten. Dette er et tungtveiende argument for at norske selskaper kan låne til dansk mor- eller søsterselskap. En streng tolkning av lånebegrensningene vil også være problematisk i forhold til diskrimineringsforbudet i art. 4 jf. art. 31 og 34.

Basert på gjennomgangen over må det etter vår oppfatning legges til grunn at danske regler beskytter selskapskapitalen i tilstrekkelig grad. Faren for omgåelse av norske regler kan ikke anses å være så betydelig at lån etter konsernunntaket er avskåret.

Danske regler må derfor etter vårt syn anses minst å *tilsvare* norske regler etter asl. § 1–4. Lån fra et norsk selskap til et

dansk mor- eller søsterselskap er med andre ord omfattet av konsernunntaket i asl. § 8–7 annet ledd og dermed ikke undergitt lånebegrensningene i bestemmelsen.

Adgangen til å låne til et svensk mor- eller søsterselskap

De norske og svenske lånebegrensningene er i det vesentlige meget like. Likheten er særlig fremtredende sett i sammenheng med lovgivningen i øvrige europeiske land. Sammenlignet med dansk rett fremstår svenske regler om konsernunntaket noe mer begrenset.

Vurderingen av om et norsk selskap kan yte lån og stille sikkerhet til et svensk mor- eller søsterselskap, vil på denne bakgrunn i det alt vesentlige være sammenfallende med vurderingen av adgangen til å låne til et dansk mor- eller søsterselskap. Det vises til drøftelsen under mellomtittelen Adgangen til å låne til dansk mor- eller søsterselskap.

Oppsummering og konklusjon

Etter vår vurdering av de selskapsrettslige lånebegrensningene i de øvrige skandinaviske landene kan et norsk aksjeselskap yte lån og stille sikkerhet til fordel for mor- og søsterselskap i hhv. Sverige og Danmark.

Generelt fremstår det som uheldig at vurderingen av om et norsk selskap kan yte lån og stille sikkerhet til mor- og datterselskap hjemmehørende i utlandet, forutsetter en omfattende komparativ undersøkelse av de aktuelle regelverk. Å foreta de nødvendige vurderinger er både ressurs- og kostnadskreven, og det må tas høyde for at endringer i andre lands lovverk kan påvirke utfallet av vurderingen. Det kan også stilles spørsmål ved om lovgiver på dette punkt har lyktes i å balansere hensynet til beskyttelse av selskapskapitalen mot å tilrettelegge for en hensiktsmessig utnyttelse av likviditet i konsernforhold.

Gode grunner taler for å utforme konsernunntakets ordlyd etter modell fra svensk rett, slik at norske selskaper kan låne til mor- og søsterselskaper innen EØS uten at det stilles særskilte krav til lånebegrensningene i den stat hvor låntaker er hjemmehørende. Dette vil fjerne den tvil som ordlyden i norsk rett nå volder, også overfor andre land. Dette vil også innebære en langt mer lojal tilpasning til EØS-reglene enn det som følger av dagens regelverk, og uten at vi kan se at de legislative hensyn svekkes i nevneverdig grad.

Vi ønsker alle våre samarbeidspartnere, kunder og kandidater en riktig god sommer!

Vi takker for godt samarbeid i vår, og ser frem til en utfordrende og givende høst.

Capus jobber for organisasjoner som anerkjenner verdien av dyktige medarbeidere. Våre konsulenter har lang erfaring og ønsker å bidra til din karriereutvikling innen regnskap, økonomi og finans.

Om dette er relevant for deg ønsker vi en tettere dialog om fremtiden.

Kontakt Capus Financials ved Marit Sandaaker for en uforpliktende prat på 22 94 11 18.

www.capus.no